

ВІДГУК-РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму «Регіональне управління»
другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю
D4 «Публічне управління та адміністрування»
Національного університету «Запорізька політехніка»

Складність процесів реформування системи публічної влади, необхідність забезпечення стійкості територіальних громад в умовах воєнного стану та вирішення завдань повоєнного відновлення актуалізують питання професійної підготовки фахівців, здатних забезпечувати результативну діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування. Водночас сама наявність нормативно визначених повноважень не гарантує спроможності публічних інституцій ефективно реалізовувати покладені на них функції. Вирішального значення набувають професійна компетентність публічних службовців, організація їхньої діяльності, узгодженість управлінських процедур, забезпеченість необхідними ресурсами та відповідальність за результати прийнятих рішень.

З огляду на зазначене освітньо-професійна програма «Регіональне управління», запропонована Національним університетом «Запорізька політехніка», становить актуальний напрям магістерської підготовки фахівців у сфері публічного управління та адміністрування. Її зміст відповідає потребі поєднання знань про закономірності регіонального розвитку та функціонування системи публічної влади із практичними вміннями організовувати управлінську діяльність, обґрунтовувати рішення й оцінювати їх наслідки для територіальних громад та органів влади.

Визначена мета програми передбачає підготовку магістрів, здатних самостійно розв'язувати складні задачі публічного управління на регіональному та місцевому рівнях, обґрунтовувати й реалізовувати управлінські рішення щодо відновлення, стійкості та розвитку територій, діяти в умовах ресурсних обмежень, безпекових викликів і невизначеності. Важливим є те, що професійна відповідальність за підготовку та реалізацію управлінських рішень безпосередньо включена до мети ОПП. Це узгоджується з характером управлінської діяльності, за якої наслідки прийнятих рішень мають оцінюватися не лише за формальним дотриманням установлених процедур, а й за їх значенням для суспільства та територіальних громад.

Регіонально-управлінська спрямованість програми розкривається через взаємозв'язок публічного управління розвитком регіонів і територіальних громад, інституційної та управлінської спроможності органів публічної влади,

стійкості громад і повосного відновлення територій. Такий підхід дає змогу розглядати регіональний розвиток не лише як сукупність соціально-економічних процесів, а й як результат діяльності публічних інституцій, якості міжінституційної взаємодії, здатності органів влади визначати пріоритети, узгоджувати інтереси та забезпечувати реалізацію управлінських рішень.

Особливої уваги заслуговує відображення у змісті програми питань організації діяльності публічних службовців та управлінської спроможності органів влади. Професійна підготовка публічного службовця не може обмежуватися засвоєнням нормативно-правових положень, процедур виконання посадових обов'язків або окремих технологій адміністрування. Вона має формувати розуміння організаційної природи публічної влади, взаємозалежності компетенцій, повноважень і відповідальності, механізмів взаємодії між органами влади різних рівнів, а також здатність забезпечувати результативність управлінської діяльності в умовах складності та невизначеності.

Саме із цих позицій принципово важливим є включення до обов'язкової частини ОПП освітнього компонента ОК06 «Організація діяльності публічних службовців та управлінська спроможність органів влади». Його предметне спрямування забезпечує змістовий зв'язок між індивідуальною професійною компетентністю публічного службовця та організаційними можливостями публічної інституції. Такий зв'язок має суттєве значення для підготовки фахівців, здатних не лише виконувати визначені функції, а й організовувати діяльність органів влади, брати участь у підготовці та реалізації обґрунтованих управлінських рішень і нести професійну відповідальність за результати своєї роботи.

Важливим результатом змістового оновлення програми є конкретизація її регіонально-управлінського профілю через додаткові спеціальні компетентності СК11 і СК12. Зокрема, СК12 передбачає здатність застосовувати організаційні, правові, комунікаційні, кадрові, цифрові, фінансові та ресурсні інструменти публічного управління для підготовки, реалізації, моніторингу й оцінювання управлінських рішень на регіональному та місцевому рівнях. У такому формулюванні управлінська спроможність набуває комплексного змісту, що поєднує кадрову складову з інституційними, функціональними та ресурсними умовами діяльності органів публічної влади.

Зазначене спрямування логічно доповнюється додатковими програмними результатами навчання ПРН13 і ПРН14. Перший із них орієнтований на аналіз регіонального та місцевого розвитку, визначення управлінських проблем територіальних громад, оцінювання їх спроможності й обґрунтування рішень щодо стійкості, розвитку та повосного відновлення територій. Другий передбачає здатність готувати професійно обґрунтовані аналітичні матеріали,

пропозиції, проєкти управлінських рішень і рекомендації з урахуванням правових, ресурсних, організаційних і безпекових обмежень. Сукупність цих результатів орієнтує підготовку на перехід від аналізу управлінської проблеми до розроблення професійно придатного рішення.

Структура ОПП забезпечує взаємозв'язок теоретичної, аналітичної, методологічної, управлінської та практичної підготовки. ОК01 «Публічне управління розвитком регіонів і територіальних громад» формує предметну основу для аналізу регіонального й місцевого розвитку, ОК02 «Політика згуртованості ЄС та інструменти регіонального розвитку» розширює її європейським виміром, а ОК05 «Технології публічного управління та адміністрування» забезпечує опанування організаційних, інформаційно-аналітичних, цифрових і комунікаційних інструментів. У поєднанні з ОК06 та ОК07 «Управління проєктами» ці компоненти формують передумови для застосування набутих знань під час розв'язання складних професійних завдань.

Окремо слід відзначити практичну складову програми, представлену виробничою практикою в органах публічної влади обсягом 9 кредитів ЄКТС і переддипломною практикою обсягом 3 кредити ЄКТС. Така побудова створює можливості для застосування набутих компетентностей у професійному середовищі, ознайомлення з організаційними процедурами діяльності органів публічної влади, опрацювання управлінської інформації та підготовки аналітичних матеріалів і пропозицій. Подальше виконання кваліфікаційної роботи забезпечує інтеграцію результатів теоретичної, практичної та дослідницько-аналітичної підготовки.

Позитивної оцінки заслуговує врахування під час перегляду ОПП пропозицій представників академічної спільноти, роботодавців, органів публічної влади та здобувачів вищої освіти. Зокрема, під час спільного обговорення освітніх програм кафедри менеджменту та адміністрування 28 травня 2026 року увагу було зосереджено на необхідності посилення підготовки магістрів із питань організації діяльності публічних службовців, професійної відповідальності, інституційної та управлінської спроможності органів публічної влади. У редакції ОПП 2026 року відповідні пропозиції дістали конкретне змістове відображення насамперед через ОК06 та додаткову спеціальну компетентність СК12.

З позицій подальшої реалізації програми доцільно забезпечити послідовне відображення зазначеного підходу в навчально-методичному забезпеченні ОК06, зокрема приділити увагу аналізу взаємозв'язку між професійною компетентністю публічних службовців, організацією діяльності органів влади та їх здатністю приймати й реалізовувати рішення в умовах обмеженості ресурсів і підвищених суспільних вимог. Практичне опрацювання таких управлінських

ситуації сприятиме формуванню цілісного уявлення про органи публічної влади як складні організаційні системи, результативність яких залежить від узгодженості кадрових, організаційних, правових, комунікаційних та ресурсних складових.

За результатами розгляду освітньо-професійної програми «Регіональне управління» можна зробити висновок, що її нова редакція в 2026 році має виразну регіонально-управлінську спрямованість, поєднує підготовку фахівців для діяльності в органах публічної влади з формуванням компетентностей, необхідних для аналізу та розв'язання складних проблем регіонального й місцевого розвитку, та враховує сучасні вимоги до інституційної й управлінської спроможності публічних інституцій. Освітньо-професійна програма «Регіональне управління» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» може бути рекомендована до схвалення та реалізації в Національному університеті «Запорізька політехніка» в установленому порядку.

Рецензент:

В. ЗТ

Володимир ЗАБЛОЦЬКИЙ

Доктор наук з державного управління,
професор кафедри публічної служби
й управління навчальними закладами
Державного закладу «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»,
професор, заслужений працівник освіти України

